

Program for Lyngdal Høyre 2023–2027

Innledning

Vårt program tar utgangspunkt i Høyres formålsparagraf

Høyre legger vekt på kontinuitet mellom fortid og fremtid. Vi har arvet et samfunn preget av tillit, åpenhet og små forskjeller, et samfunn med høy verdiskaping og med velutbygde velferdsordninger. Det er vår plikt å ivareta og videreutvikle dette samfunnet for fremtidige generasjoner. Vi vil forandre for å bevare. Lyngdal har hatt befolkningsvekst og sterk næringsutvikling gjennom flere år. Dette er gjennomført uten eiendomsskatt og i tillegg kan byen skimte med gratis parkering. Vi må heller ikke glemme signatur-pitaen fra Knøtten Kro. Stedsutviklingsreisen fra et Milleniums-Lyngdal til 2023 har vært enorm. Avgjørelsene vi vil nå måtte ta er viktig for videre utvikling. Lyngdal har i flere sammenhenger innbyggertilbud som i en ellers annen norsk storby, med korte avstander, nær tilknyttet friluftsliv og natur. I relativt nær fremtid legges E39 om fra å gå gjennom Rom. Dette byr på muligheter, men også dilemmaer. Hvordan bygger vi en by som folk må svinge av for å stoppe i? Og hvordan skal vi gjøre dette sammen med bærekraft og ansvarlig økonomistyring,

Lyngdalsidyll sett fra Vågefjell

slik at du, jeg og våre familier kan leve gode, interessante og meningsfulle liv – fra vugge til grav. Økt digitalisering kan muliggjør kombinasjonen av jobb og bolyst i distriktet, redusert reisetid gir nye bo- og arbeidsområder. Fremtidsprognosene for demografien er tydelig, flere eldre og færre unge, vi er friske og lever lengre. Eldreomsorg og helse vil måtte ha mer ressurser. Barn og unge trenger gode oppvekstarenaer og godt innhold i skole og barnehage. Tilrettelegging for klima og miljø-satsinger, ladeinfrastruktur for biler og befeste at Lyngdal forblir et sabla greit stoppested. Bobilparkering, badeby, bilby, båtby, studieby, cup og konferanse-by. Fortellingen om en by med et bredt innhold, som kan favne alle unike innbyggerne eller besøkende - i en eller annen grad og ser nytten av å ta hele kommunen, fra Korshamn i sør til Sveindal i nord i bruk, tror vi i Lyngdal Høyre er selve premisset for videre vekst og stedsutvikling. Så vet vi, suksess og vekst kan aldri besluttes av folkevalgte kvinner og menn. Men med politisk vilje for tilrettelegging, er vi premissleverandøren for at de konkrete ideene blir satt ut i livet lokalt.

Høyres politikk bygger på en kristen og humanistisk kulturarv. Alle mennesker er født forskjellige, men med samme ukrenkelige egenverdi. Høyre mener at mangfold og toleranse er viktige verdier for det norske samfunnet. Mangfoldet bidrar til å utfordre og utvikle oss. Høyre er et markedsvennlig parti. Markedsøkonomien fordeler økonomisk makt på flere hender og sikrer deltagelse av mange. Økonomiske og politiske maktkonsentrasjoner må unngås gjennom blant annet å sikre velfungerende konkurranse. Makt og ansvar bør plasseres så nær den enkelte, familien og lokalsamfunnet som mulig. Staten bør ikke få for mye makt. Staten har en plikt til å forvalte fellesskapets ressurser så effektivt som mulig.

Samfunnet er mer enn staten. Derfor kreves det grenser for politikk. Høyre ønsker en sterk, men begrenset stat som sikrer innbyggerne grunnleggende trygghet, velferd og like muligheter. Høyre mener at samfunnet bør skapes og utvikles nedenfra. Høyre mener at hver enkelt skal ha størst mulig frihet til og ansvar for å forme sitt eget liv og sin egen fremtid, basert på respekt for andre og for fellesskapet.

Våre hjertesaker

For Lyngdal Høyre er bolyst, ikke bo plikt viktig. Vi ønsker at mennesker skal trives og ha det bra. Høyre har i stor grad styrt Lyngdal siden tidlig 80 tallet med ordførere i 28 av årene siden 1984. På den tiden har antall innbyggere økt med ca. 4700, fra ca. 6000 til 10.736 er Lyngdal kommune kommunen i Lister med mest vekst.

Det er i den perioden bygget flere nye barnehager, ny Ungdomsskole, Kulturhus, Badeland, Kirkesenter, Helsehus og Handelspark på Rom med mange arbeidsplasser. Det er bygget ut flere boligområder, tilrettelagt for næring, utvikling og hyttebygging i kommunen.

Vi har over 2000 hytter som gir liv til lokalt næringsliv. Igjen uten eiendomsskatt. Det er fortsatt mange uløste oppgaver i Lyngdal. Det vil vi i Høyre bidra til å løse. Lyngdal skal fortsatt være en JA kommune.

Oppvekst

Muligheter for alle i skolen

Skolen skal gi like muligheter for alle, gi elevene grunnleggende ferdigheter og kunnskap og fortsatt være blant landets beste. Høyre vil ha nulltoleranse for mobbing, styrke skoleledelsen og gi gode tilbud for etter- og videreutdanning av ansatte.

Tidlig innsats i barnehagen

Læring og lek i barnehagen danner grunnlaget for at barna lykkes i skolen. Tidlig innsats er en nøkkel til senere mestring og økt læringsutbytte for alle elever.

Lyngdal Høyre vil

- Sette innhold, kvalitet og trygge lærings miljø i skolen først.
- Innhold betyr mer en Bygningsmasse og struktur.
- Psykisk helsehjelp til de som trenger det
- Tidlig innsats fra livets start for å motvirke utenforskap
- Få på plass alternativ opplæring i skolen
- Satse på ungt entreprenørskap, få inn gründerskap og satse tidlig på ungdom som tørr og vil
- Sørge for kompetanse i barnehage og skole, Ved å ha fokus på etterutdanning for lærere
- Fordele rammene for skolen slik at de gir best mulig læring og trivsel for hver enkelt elev
- Fordele rammer for skolen slik at de gir best mulig utnyttelse av ressurser
- Tilrettelegge slik at alle kan delta på fritidsaktiviteter uavhengig av økonomi
- Støtte desentralisert utdanning på fag og høyskole
- Ha 0-tolleranse mot mobbing

Helse og omsorg

Utgangspunktet for Høyres politikk er hensynet til og omsorgen for enkeltmennesket. Derfor vil vi sikre at det er brukeren, ikke systemet, som står i sentrum av helse- og omsorgstjenestene. Helse- og omsorgstilbudet skal ha kvalitet og verdighet og gi valgmuligheter. Eldre skal tilbys gode måltider, aktivitet og fellesskap. Høyre vil gjennomføre et krafttak for psykisk helse.

Lyngdal har et flott og moderen helsehus. Lyngdal høyre vil at Tjenestene her må utvikles med tanke på fremtiden. hjemmesykepleie/dagsenter/kort og langtids tilbud må utvikles best mulig kvalitet, innhold og

kapasitet. Vi blir flere eldre og det må vi ta høyde for.

Lyngdal Høyre vil

- At kommunen har en god fastlege dekning.
- Arbeide for Kreft-koordinator i 100% stilling for å bedre situasjonen til pasient og pårørende.
- Øke kunnskapen om demens i kommunen og bruke ressurser til demenskoordinator.
- Ha nulltoleranse overfor vold og overgrep mot barn, unge og eldre.
- Samkjøre kommunens innsats mot vold i nære relasjoner.
- Følge opp Rus reformen og påse at lavterskel tilbudene fungerer, for å hindre rekruttering
- Gi helsehjelp til dem som trenger det
- Markedsføre helsestasjonen for ungdom, hjelp til bedre psykisk helse
- Stimulere og legge til rette for aktivitet i alle aldre for Livslang idrett og god folkehelse
- Innføre pårørendestrategi i kommunen

- Tilgang til informasjon, bistand, opplæring, råd og veiledning for pårørende
- Fleksible avlastnings tilbud
- Være en pådriver for å ta i bruk ny velferdsteknologi
- For å kunne bo lengre hjemme
- Få raskere og bedre hjelp

Lyngdal Høyre vil

- Gi eldre og pårørende gode tilbud på hjelp og støtte
- Dement kurs
- Holde kurs mm. for aktuelle sykdommer slik at pårørende får kunnskap og trygghet i hverdagen
- Ved hjelp av frivillige skape gode rom og møteplasser for eldre
- Besøktjeneste
- Handlehjelp
- Trim
- Digital kursing
- Praktisk hjelp til daglige gjøremål
- Forhindre ensomhet blant eldre
- Benytte velferds-teknologi der det er hensiktsmessig
- Tilrettelegge for flere boliger tilpasset eldre i sentrumsnære områder.

Miljø

Lyngdal Høyre vil

- Være positiv til planer om utbygging av småkraftverk til sidevassdrag av Lygna, Audna og Mandalselva.
- Kartlegge og investere i enøk-tiltak innen kommunale virksomheter og enheter.
- Gi tilskudd til nyplanting av skog for å binde CO₂ som et viktig klimatiltak.
- Bidra til økt avfallsgjenvinning ved hjelp av utvidete åpningstider på gjenvinningsstasjon, samt økt avfallssortering i kommunens virksomheter.
- Bevare inngrepsfrie naturområder slik at disse bevares urørt for ettertiden.

Næring og bolig

Vår kommune skal fortsatt være en foregangskommune for klimasmarte løsninger og samspille tett med næringsliv og frivillige. Høyre vil legge til rette for økt bruk av fornybar energi, utslippsfrie biler, redusere matsvinn og gjøre gjenbruk mer attraktivt.

Lyngdal kommune har i dag en stor handels- og servicenæring. Lyngdal høyre støtter tiltak som videreutvikler kommunen som et handels- og servicesenter.

Lyngdal Høyre vil

- Sørge for at det er tilstrekkelig arealer for fremtidig næringsutvikling og boligformål
- Støtte tiltak som videreutvikler Lyngdal som turistkommune
- Sikre gode publikumsrettede tjenester i hele kommunen
- Arbeide for at Lyngdal skal være en effektiv, positiv og samarbeidende kommune i plan og bygningssaker (Ja-kommune)
- Føre en fortsatt liberal praksis som gjelder deling, sammenslåing og boplikt på landbrukseiendommer
- Aktivt tilrettelegge arealer for utvikling av «blå» og maritime næringer, arealer i og ved sjø
- Ha en restriktiv holdning til landbasert vindkraft, men legge til rette for annen fornybar energi
- Arbeide for at det bygges ut et vannkraftverk øverst i Lyngdalen. Dette vil gi verdifull elektrisk kraft, samtidig som det er flomregulerende
- Bidra til å utvikle Hausvik industriområde.
- Unngå å innføre eiendomsskatt og fortsatt være en rimelig kommune å bo og etablere seg i

Innbyggerne i sentrum: plan, bygg og eiendom

Høyre har tillit til at samfunnet bygges nedenfra av engasjerte innbyggere. Frivilligheten skaper glede, trivsel og knytter lokalsamfunnene sammen. Det er frivilligheten som skaper det gode samfunn. Høyre ønsker å styrke lokaldemokratiet og utvikle nye nærdemokratiske ordninger sammen med frivillige enkeltpersoner og organisasjoner.

Det skal være god balanse mellom vekst og vern i arealpolitikken, samtidig som vår kommunes naturgitte og historiske kvaliteter sikres. Fjellet, fjorden, landbruket, fiske, vassdragene som utgjør kommunens blågrønne særpreget og gjør vår kommune til et godt sted å bo i alle livssituasjoner.

Lyngdal Høyre vil

- Være tydelige å påvirke fylkeskommunen til å prioritere veier og sykkelstier i Kommunen
- Sette av midler til å utvikle Bystrand ved Hengebroa, Byremostranda og Konsmoparken
- Utfordre de som mener mye i sosiale medier til å engasjere seg i politikken
- Øke engasjementet for Lokaldemokrati
- Arbeide for et åpent og inkluderende samfunn for alle. Uavhengig av religion, hudfarge eller seksuell legning.

Frivillighet

Satse en krone her å få fem igjen. Lyngdal er gode på frivillighet. Det er viktig at kommunen fortsetter å legge til rette for det frivillige arbeidet. Kommunens bidrag til frivilligheten, gir stor merverdi tilbake til vårt lokalsamfunn. De som er frivillige opplever det som meningsfullt at de bidrar og er deltakere. Derfor er frivilligheten viktig også for de som bidrar.

Lyngdal Høyre vil styrke det frivillige arbeidet vesentlig ved bla.

- Ha som mål å øke støtten med 1.000.000,- til frivillige lag og foreninger som bidrar med viktige oppgaver som for eksempel:
 - Hjelp til digital hverdags kompetanse
 - Besøktjenester
 - Turgrupper
 - Aktivitets grupper
 - Praktisk hjelp til ulike grupper som har behov
- Gjøre det enkelt for lag- og foreninger å søke om penger
- Arrangere møteplasser der kommunen møter frivillige lag- og foreninger. Dette for å skape dialog og tilrettelegge for frivillighet
- Være aktiv tilrettelegger for tilgang på rimelige eller gratis arenaer/lokaler

Kommunen som arbeidsgiver

Høyre vil styrke arbeidet med digitalisering og den innovative kulturen. Lyngdal kommune skal være en attraktiv arbeidsplass med ansatte som leverer tjenester av høy klasse. Vi skal være en innovativ, effektiv og brukervennlig kommune. Lyngdal kommune er også kommunens største arbeidsgiver. Det medfører et stort ansvar, det fordrer at kommunen skal være en god arbeidsplass der ansatte blir sett, og tatt på alvor. Det må også kunne stilles forventninger til ansatte som skal yte gode tjenester til kommunens innbyggere.

Lyngdal Høyre vil

- At kommunen skal være en god arbeidsgiver som skaper et godt arbeidsmiljø med lavt sykefravær
- Satse på Lærlinger i kommunen, slik at de får jobb og bosetter seg i kommunen
- Satse på en aktiv lærlinger politikk slik at lærlinger kan få jobb etter lærlingetiden
- At Lyngdal kommune skal ha en aktiv arbeidsgiverpolitikk
- Ha fokus på at vi har politikere som forstår sin rolle som arbeidsgiver
- Stimulere og gi muligheter for etter og videreutdanning for ansatte
- Ha ansatte som forstår kommunens rolle

Kandidatliste

1. **Bernt Mushom (1968), Lyngdal**
2. **Bodil Stensrud (1967), Byremo**
3. Stein Asle Johnsen (1969), Lyngdal
4. Margit Hovland (1951), Lyngdal
5. Roar Lindland (1977), Lyngdal
6. Mary-Ann Skårdal (1970), Lyngdal
7. Andreas Ougland (1991), Konsmo
8. Arnfinn Havås (1962), Lyngdal
9. Aina Hauan (1979), Lyngdal
10. Ingvald Tjemsland (1978), Lyngdal
11. Edna Marie Birkeland (1981), Byremo
12. Torbjørn Borhaug (1951), Lyngdal
13. Alla Steffensen (1983), Lyngdal
14. Nina Bringsjord (1968), Lyngdal
15. Dan Larsen (1969), Konsmo
16. Øyvind Berntsen (1977), Lyngdal
17. Arnt Gunnar Høiland-Lund (1971), Lyngdal
18. Dan Arve Fleseland (1970), Lyngdal
19. Ariel Fåland (1990), Lyngdal
20. May Elin Frøyland (1969), Lyngdal
21. Sjur Henrik Brynjulfsen (1986), Lyngdal
22. Andrine Birkeland Rafoss (2004), Konsmo
23. Rune Norbakk (1962), Lyngdal
24. Geir Øystein Færøykavlen (1981), Lyngdal
25. Terje Bjørnemo (1960), Konsmo
26. Arild Karlsen (1976), Lyngdal
27. Britt Egebø (1949), Konsmo
28. Espen Haugeland (1979), Lyngdal
29. Odd Arne Ougland (1950), Konsmo
30. Vidar Ballestad (1971), Konsmo